

Beleggers werd gevraagd of ze in de afgelopen maanden hadden gegokt in een casino of op een kansspeelsautomaat. FOTO: RTR

Particuliere beleggers lopen risico op gokverslaving

Erik van Rein
Amsterdam

Beleggers kunnen vanuit emotie verkeerde beslissingen nemen bij het kopen of verkopen van een aandeel, maar het kan altijd erger. Sommige particulieren vertonen namelijk het gedrag van gokverslaafden.

Dat blijkt uit onderzoek van onder andere Ruben Cox, universitair docent aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en werkzaam bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Hij deelt de bevindingen vandaag in economenvakblad ESB.

De onderzoekers wilden weten welke motieven particuliere beleggers hebben om te handelen. Uit de wetenschappelijke literatuur blijkt immers dat vaak handelen ten koste gaat van het rendement vanwege de aan- en verkoopkosten.

Een representatieve groep van ongeveer 360 Nederlandse particulieren werd verschillende gokmotieven voorgelegd. Handelden ze bijvoorbeeld vanwege het plezier, of omdat ze hoopten rijk te worden? Ook werd gevraagd of ze de afgelopen maanden hadden gegokt in bijvoorbeeld een casino of op een speelautomaat.

Verder kregen ze een aangepaste vragenlijst uit de DSM-5, het handboek waarmee psychologen en psy-

chiaters allerlei mentale aandoeningen diagnosticeren, om vast te stellen in hoeverre ze gevoelig waren voor een kansspelverslaving.

Dat bleek bij 5% zo te zijn. Zij vertoonden bovendien opvallend beleggingsgedrag. Ze bleken meer te handelen én vijf keer vaker aan daghandel te doen dan beleggers waarbij een gokmotief geen rol speelde.

Dat had toeval kunnen zijn, maar de onderzoekers vonden een significant verband tussen een hoge score op de verslavingsgraadmeter en de hoeveelheid transacties. Hetzelfde gold voor de daghandel, en het beleggen in derivaten en speculatieve hefboomproducten waarmee met een kleine inleg een gigantische winst kan worden behaald, terwijl de kans daarop zeer klein is.

‘Daarmee kan speculatie dus mogelijk een resultante zijn van een belegger die verslaafd is geraakt aan beleggen’, concludeert Cox in zijn ESB-artikel. Ook een hogere risicotolerantie en zelfoverschatting verhogen de kans dat beleggers veel handelen.

De auteur nuanceert dit wel, want een medisch specialist moet uiteindelijk verslaving diagnosticeren. Bovendien gaat het om een kleine groep. Slechts één op de vijf retailbeleggers zou zich wagen aan speculatieve vormen van beleggen.

Vraagstelling
Gezocht werd
naar reden
waarom belegger
handelt op beurs

Uitkomst
Belegger die
risico loopt op
verslaving toont
opvallend gedrag

Dat het om een kleine groep gaat, benadrukt ook beleggingsbank BinckBank, dat veel particuliere klanten heeft. Het is bovendien lastig vast te stellen of een belegger problemen heeft, zegt een woordvoerder. ‘Het is niet zo dat iemand die op verlies staat hulpbehoevend is. Sommige klanten beleggen risicovol met € 50.000 en hebben een miljoen op de bank staan.’

De bank zegt wel maatregelen te nemen als iemand duidelijk signalen vertoont van verslavingsgedrag. ‘Als bijvoorbeeld iemand aangeeft: ik wil stoppen, maar het lukt me niet, dan pakken we dat direct op en kunnen dan weloverwogen besluiten het handelen onmogelijk te maken’, zegt de woordvoerder. Dat gebeurt volgens hem hooguit ‘enkele keren’ per jaar.

Toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM) maakt zich zorgen over het risico op gokgedrag bij beleggers. Dat risico is niet alleen groter bij speculatieve beleggingsproducten, maar ook wanneer bedrijven gebruikmaken van ‘geraffineerde marketingtechnieken en een online-omgeving die veelvuldig handelen stimuleert’, meldt een woordvoerder. Desalniettemin neemt de toezichthouder geen extra maatregelen naar aanleiding van het onderzoek.